

"Skärvor" är en befriande själfull och existentiell filmtripp

Publicerad 2024-04-11

Bild 1 av 4

Sara Broos som lttet barn i Värmland Foto: Alma Film

Värmländska filmpoeten Sara Broos räds inte tillvarons allvar i sin associativa och existentiella dokumentär. "Skärvor" skildrar en personlig psykisk läkeprocess som också blir universell.

Helena Lindblad

Text

Dokumentär

0. 1. 2. 3. **4.** 5.

"Skärvor"

Regi & manus: Sara Broos

Medverkande: Sara Broos m fl. Längd: 1 tim 16 min (från 11 år). Språk: svenska. Biopremiär

Själens mörker. Livets skörhet. Längtan tillbaka. Det är några av "skärvorna" i Sara Broos associationsrika filmessä där hon

nu vänder kameran mot sig själv, eller snarare mot sitt inre jag.

I flera uppmärksammade filmer har hon tidigare ägnat sig åt kända konstnärer i sin närhet. Först gudfadern Lars Lerin ("För dig naken") och senare modern Karin Broos ("Speglingar"). Denna gång är utgångspunkten mer svärtad och plågad än i de tidigare filmerna. I bakgrunden finns allvarlig psykisk ohälsa, gestaltad av ett tyst, tomt väntrum på en psykakut. Hennes berättarröst, som guidar tittaren igenom filmen, citerar en läkare som talar om brist på "filter" och som ber henne försöka "stilla hastigheten i huvudet".

Lättare sagt än gjort. Den där överdosen av intryck kan vi nog många känna igen. Formmässigt påminner "Skärvor" talande nog ganska mycket om ett gammaldags kalejdoskop, en papptub försedd med speglar som reflekterar färgade glasbitar eller pärlor. Genom att snurra på röret och kika in i ena änden uppstår hela tiden nya mönster framför ögat.

Sara Broos minnen av ungdomens tågresor präglar "Skärvor". Foto: Alma Film

Ett citat från den persiska poeten Rumi anger en läsart för filmen som inte heller är helt harmonisk: "Sanningen var en spegel som föll från himlen och krossades mot marken. Alla människor hittade en liten skärva och trodde att de ägde hela sanningen."

Sara Broos tycks snarare försöka foga samman de skärvor som utgör hennes liv, erfarenheter och känslor än att försöka hitta och äga någon specifik "sanning". Det leder till en ganska utmanande berättarform som innehåller många disparata element.

Personliga hågkomster blandas med konstnärliga erfarenheter av levande eller döda poeter och konstnärer som akademiledamoten Jila Mossaed, den portugisiska poeten Fernando Pessoa och exilmålaren Lotte Laserstein. Minnen av barndomens naturnära paradiset löper vidare in i en oförställd romantisering av den analoga ungdomens fria tågresor utan tidtabeller och förplanerade rutter. Banalt kanske, men skyhögt igenkänningsfaktor för oss sextio- och sjuttitalister. Medelålderns skräck för hur snabbt livet kan vända från hälsa till sjukdom, från liv till död, är förstås också jobbigt relaterbar.

Annat i filmen är mer schematiskt antytt, som nedslag i kriget på Balkan eller bilden av en amerikansk soldat som vägrar döda, far runt som hjälparbetare i världen tills IS ändå gör honom mordisk till sinnet. Här finns värmländsk vargdöd,

européisk flyktinkris och medelklassiga skuldkänslor om vart annat. Fritt flygande delar som inte riktigt låter sig arrangeras på ett gripbart sätt.

Men hur det än är lyckas Sara Broos ändå få ihop en andlös och estetiskt sammanhållen helhet av alla skärvorna av liv – med ett befriande existentiellt gravallvar. Ett gripande vittnesmål från en resa som börjar i depressionens dunkla djup och stiger mot ljuset som bryter vattenytan. En rapport inifrån en själslig läkeprocess som lyckas vara både personlig och allmängiltig,

Se mer. Tre andra associationsrika svenska filmessäer: Mia Engbergs ["Belleville baby"](#) (2013), ["Shapeshifters"](#) (2017), ["Inuti diamanten"](#) (2020).

Läs [fler film- och tv-recensioner i DN](#) och andra texter [av Helena Lindblad](#).

Text

Helena Lindblad

helena.lindblad@dn.se

Följ